

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Βενιζέλου 64
Τ.Κ. : 546 31, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Τηλ. : 2310-221726
Φαξ : 2310-265468
E-mail : geotekma@otenet.gr

Θεσσαλονίκη: 19-4-2019
Αριθμ. πρωτ: 251

Προς:

- 1) Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Σταύρο Αραχωβίτη.
- 2) Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Γιώργο Σταθάκη.
- 3) Τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Σωκράτη Φάμελλο.

Κοιν.: Ως Πίνακας Διανομής

Θέμα: «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ ΥΨΗΛΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ»

Αξιότιμοι κύριοι,

Γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας είναι η κατηγορία των εδαφών που η γεωργική τους χρήση επιφέρει υψηλή παραγωγικότητα λόγω των βέλτιστων φυσικοχημικών ιδιοτήτων τους ή λόγω της δυνατότητας άρδευσής τους ή λόγω της ειδικής σύστασης και μορφολογίας τους ή λόγω του βέλτιστου μικροκλίματός τους ή λόγω της θέσης τους (π.χ. περιοχή αναδάσμου ή ειδικών και παραδοσιακών καλλιεργειών). Η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας αποτελεί φυσικό πόρο μη ανανεώσιμο, που βρίσκεται ήδη σε ανεπάρκεια στη χώρα μας. Πάνω από 500 χρόνια απαιτούνται για να δημιουργηθούν δύο (2) μόλις εκατοστά επιφανειακού γόνιμου εδάφους με φυσικές διαδικασίες και γι' αυτό η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας αποτελεί πραγματικό εθνικό πλούτο που δεν το δημιουργήσαμε εμείς, αλλά το δανειστήκαμε από όλες τις επόμενες γενεές.

Κατά συνέπεια, η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας προστατεύεται: (α) από το Σύνταγμα της Ελλάδας (άρθρο 24, παρ.1) στα πλαίσια της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, (β) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που έχει αναπτύξει μια θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους (COM (2006) 231) και (γ) από τον ΟΗΕ μέσω της Agenda 21, η οποία επιβάλλει την καταγραφή και συστηματική διαχείριση της γεωργικής γης, απαγορεύει την υποβάθμισή της και συνιστά την ανάκτησή της. Ειδικότερα,

όσον αφορά στη συνταγματική προστασία και σύμφωνα με τη νομολογία του ΣτΕ (Ε' Τμήμα αποφ. 3698/2000) προκύπτει ότι «...φυσικό περιβάλλον εμπίπτουν στην προστασία του άρθρ. 24 παρ. 1 του Συντάγματος, αποτελούν όχι μόνον τα φυσικά οικοσυστήματα αλλά και τα τεχνητά, ιδίως δε η γεωργική γη... Ταύτα ισχύουν κατά μείζονα λόγον προκειμένου περί κατ' εξοχήν της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, της οποίας η κατ' αρχήν διατήρηση και προστασία είναι συνταγματικώς επιβεβλημένη...».

Ως συνέπεια των ανωτέρω, τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκε στην Ελλάδα ένα νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, το οποίο όμως και αντιφατικό ήταν και ατελέσφορο αποδείχτηκε λόγω των αναβλητικών διατάξεων που θεσπίστηκαν κατόπιν πιέσεων από τα οικονομικά συμφέροντα τα οποία επιθυμούν την αλλαγή χρήσης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.

Συγκεκριμένα, με το άρθρο 1, παρ. 5 του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ Α' 33), το άρθρο 2, παρ. 4 του Π.Δ. 20/1985 (ΦΕΚ Δ' 414) και το άρθρο 1, παρ. 2 του ν. 2242/1994 (ΦΕΚ Α' 162) απαγορεύθηκε η πολεοδόμηση και η επέκταση οικισμών στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας. Για την εφαρμογή των ανωτέρω πολεοδομικών διατάξεων καθορίστηκαν για πρώτη φορά τα κριτήρια χαρακτηρισμού της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από την υπ' αριθμ. 153929/9-6-1983 εγκύκλιο του Υπουργείου Γεωργίας. Δυστυχώς, όμως, σε ελάχιστους νομούς της χώρας καθορίστηκαν και χαρτογραφήθηκαν τα γεωγραφικά όρια της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας με βάση την υπ' αριθμ. 153929/9-6-1983 εγκύκλιο του Υπουργείου Γεωργίας. Στους περισσότερους νομούς, από τότε και μέχρι σήμερα, τα κριτήρια της υπ' αριθμ. 153929/9-6-1983 εγκυκλίου του Υπουργείου Γεωργίας χρησιμοποιήθηκαν κατά περίπτωση από τις Νομαρχιακές ή Περιφερειακές Επιτροπές Χωροταξίας Περιβάλλοντος (ΝΕΧΩΠ και νυν ΠΕΧΩΠ) για να γνωμοδοτήσουν για προτεινόμενες δράσεις ή επεκτάσεις οικισμών.

Με τις πρωτοποριακές διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει θεσπίστηκε (στην παρ. 1 του άρθρου 56) η έκδοση σχετικής ΚΥΑ για τον καθορισμό των κριτηρίων με τα οποία διαβαθμίζεται σε ποιότητες και κατατάσσεται σε κατηγορίες παραγωγικότητας

η γεωργική γη (εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 168040/3-9-2010 ΦΕΚ Β' 1528 ΚΥΑ όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και η έκδοση (στην παρ. 2 του άρθρου 56) σχετικής ΚΥΑ ανά νομό μετά από εισήγηση της Δ/νσης Αγροτικής Ανάπτυξης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων για τον καθορισμό των γεωγραφικών ορίων της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας (οι ανωτέρω υπηρεσίες ορίστηκαν αρμόδιες για το χαρακτηρισμό των αγροτεμαχίων ως γης υψηλής παραγωγικότητας μέχρι τον καθορισμό γεωγραφικών ορίων), ενώ απαγορεύθηκε (στην παρ. 6 του άρθρου 56) στα αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης του οικείου νομού ως γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, η άσκηση οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας, εκτός από τη γεωργική εκμετάλλευση και την υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. Φυσικά, η απαγόρευση αυτή δεν αφορά σε έργα μεγάλου εθνικού συμφέροντος και στη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων.

Οι ανωτέρω νομοθετικές διατάξεις που ορθά υλοποιούν τη συνταγματική επιταγή για την προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, δυστυχώς, δεν έχουν μέχρι σήμερα εφαρμοσθεί επαρκώς λόγω της παρελκυστικής τακτικής με τη θέσπιση αντιφατικών και αναβλητικών διατάξεων όπως αυτή της του άρθρου 21 του ν. 4015/11 (ΦΕΚ Α' 210).

Ειδικότερα, όμως, η πρόβλεψη του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200) ότι: «από τις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εξαιρούνται οι περιοχές που έχουν καθοριστεί χρήσεις γης από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδιο Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο. Α.Π.) του Ν. 2508/1997, καθώς και Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) του άρθρου 29 του Ν. 1337/1983» χρειάζεται τη **σωστή ερμηνεία** για να μην καταστρατηγηθεί πλήρως η συνταγματική προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας. Σχεδόν σε όλα τα εγκεκριμένα Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή Ζ.Ο.Ε. στην Κεντρική Μακεδονία δεν υπάρχει χαρακτηρισμός της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, αλλά μόνο καθορισμός περιοχών ανάπτυξης δραστηριοτήτων πρωτογενούς τομέα στις οποίες επιτρέπεται και η κατασκευή κατοικιών, τουριστικών καταλυμάτων και άλλων δράσεων. Συνεπώς, εάν ερμηνευτεί η ανωτέρω

εξαίρεση του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200) χωρίς τη συνάφεια των δύο προηγούμενων εδαφίων, δηλαδή εάν σταματήσουν οι Π.Ε.Χ.Ω.Π. και κατ' επέκταση οι Δ.Α.Ο.Κ. να χαρακτηρίζουν τη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας στα εγκεκριμένα μεν Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή Ζ.Ο.Ε. στα οποία, όμως, δεν υπάρχει η επιμέρους εξειδίκευση της αγροτικής χρήσης γης σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας όπως προβλέπεται στο άρθρο 14 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ Α' 114), τότε θα επιτρέψουμε την μόνιμη απώλεια γης υψηλής παραγωγικότητας στη πεδιάδα της Θεσσαλονίκης, στην οποία έχουν κατασκευαστεί μεγάλα εγχειοβελτιωτικά έργα για την άρδευση και την αποστράγγισή της, αλλά και κάθε γόνιμης γης στη Μακεδονία και σε όλη την Ελλάδα.

Η άμεση διευκρίνιση ότι δεν απαιτείται ο χαρακτηρισμός της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας (εδ. γ', παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998) μόνο σε εκείνα τα εγκεκριμένα Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή Ζ.Ο.Ε. στα οποία υπάρχει ρητή αναφορά στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας της περιοχής κατά την έννοια του άρθρου 14 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ Α' 114), αποτελεί το πρώτο βήμα για μία στοιχειώδη προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας κατά τη συνταγματική επιταγή.

Επιπροσθέτως, μια δεύτερη πηγή απώλειας του σε ανεπάρκεια και μη ανανεώσιμου φυσικού πόρου της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας αποτελούν οι προβλέψεις του άρθρου 51, παρ. 11α του ν. 4178/2013 (ΦΕΚ Α' 174) για την κατ' εξαίρεση δόμηση σε ακίνητα εντός εκτάσεων Αγροτικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας εφόσον αυτά έχουν πρόσωπο σε εθνικές, επαρχιακές και δημοτικές οδούς ή και βρίσκονται εντός αποστάσεως διακοσίων (200) μέτρων από τον άξονα εθνικών, επαρχιακών οδών και εκατόν πενήντα (150) μέτρων από τον άξονα των δημοτικών οδών, όπως ερμηνεύεται και με την εγκύκλιο 472/3-2-2014 του ΥΠΕΚΑ. Εάν συνυπολογίσουμε ότι σε κάθε αγρόκτημα υπάρχουν 4 ή 5 επαρχιακοί ή δημοτικοί δρόμοι με μέσο μήκος 3 ή 4 χιλιόμετρα και εφαρμοσθεί η ζώνη όπου επιτρέπεται η δόμηση πλάτους 300 ή 400 μέτρων, τότε κατά μέσο όρο θα μπορούν να δομηθούν 4.000 στρέμματα σε κάθε αγρόκτημα και με μέσο όρο συνολικής έκτασης τα 13.000 περίπου στρέμματα ανά αγρόκτημα, γίνεται αντιληπτό ότι με τις παραπάνω διατάξεις

μπορεί να δομηθεί το 30% περίπου της έκτασης των ελληνικών αγροκτημάτων με τεράστιες απώλειες γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας. Συνεπώς, θα πρέπει άμεσα να καταργηθεί η εν λόγω διάταξη που επεκτείνει την εξαίρεση προστασίας της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και στις επαρχιακές και δημοτικές οδούς.

Σε μια χώρα που η βάση της πολυπόθητης οικονομικής ανάπτυξης είναι η πρωτογενής παραγωγή θα πρέπει πρώτα από όλα να διασφαλισθεί η επάρκεια των φυσικών πόρων και ειδικότερα της ποιοτικής γεωργικής γης και του αρδευτικού νερού. Θεωρούμε αδιανόητο να μοιράζονται από το ΥΠΑΑΤ εκτάσεις χιλιάδων στρεμμάτων προς καλλιέργεια, οι οποίες, όμως, ως επί το πλείστον, είναι αμφιβόλου ποιότητας και ταυτόχρονα η ποιοτική γεωργική γη να χάνεται από την κάθε είδους δόμηση και την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών, υποθηκεύοντας το μέλλον των απογόνων μας. Υπάρχει πολλαπλάσια σε έκταση απλή γεωργική γη, η οποία είναι κατάλληλη για τέτοιου είδους δράσεις, βελτιώνοντας και την οικονομικότητα αυτών των περιοχών. Στα πλαίσια του θεσμικού μας ρόλου στα θέματα της πρωτογενούς παραγωγής και των φυσικών πόρων είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε απαραίτητη διευκρίνιση.

Με τιμή,

Για την Διοικούσα Επιτροπή του Παραρτήματος
Κεντρικής Μακεδονίας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
Ο Πρόεδρος

Δρ. Αθανάσιος Σαρόπουλος

Γαβαλάς Νικόλαος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. Την Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ολυμπία Τελιγιορίδου.
2. Τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Βασίλη Κόκκαλη.
3. Τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Γεώργιο Δημαρά.
4. Τον Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, κ Απόστολο Τζιτζικώστα.
5. Τον Γεν. Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Νίκο Αντώνογλου.
6. Τον Γεν. Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων κ. Χαράλαμπο Κασίμη.
7. Την Γενική Γραμματέα Περιβάλλοντος κ. Χριστίνα Μπαριτάκη.
8. Τον Γενικό Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών κ. Μιχάλη Βερροϊόπουλο.
9. Την Γενική Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος κ. Ειρήνη Κλαμπατσέα.
10. Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
11. Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
12. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
13. Π.Ε.Ν.Α.
14. Γεωτεχνικοί φορείς.
15. ΜΜΕ